

Nummer Toegang: NL-HaRKD-0142

Eduard Karsen

Jan Teeuwisse, Marcia Zaaijer, 1995; Irene Meyjes, 2021

RKD - Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis 1995, 2021

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

B ESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	7
De verwerving van het archief.....	7
B ESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDELEN.....	9
0142.A Correspondentie.....	9
0142.B Persoonlijk leven.....	12
0142.C Manuscripten en tentoonstellingscatalogi.....	13
0142.D Archiefdeel gevormd na het overlijden.....	14

Beschrijving van het archief

Naam archiefblok:
Eduard Karsen

Periode:
1835-1987

Archiefbloknummer:
0142

Omvang:
0.25 meter

Archiefbewaarplaats:
RKD - Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis

Archiefvormers:
Karsen, Ed.
Karsen, Eduard

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Inv.nrs. 6-7 zijn gedigitaliseerd in het kader van het Metamorfoze-project Willem Witsen. Deze inventarisnummers zijn alleen als scan raadpleegbaar

Openbare archiefstukken kunnen op de leeszaal van het RKD - Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis worden aangevraagd.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

RKD - Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis, Den Haag, Eduard Karsen, nummer toegang 0142, inventarisnummer ...

VERKORT:

RKD - Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis, Den Haag, Eduard Karsen (0142), inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

Karsen, Ed.

Karsen, Eduard

Eduard Karsen (1860-1941) behoorde tot de schilders van de Amsterdamse School, net als George Hendrik Breitner, Jan Veth, Willem Witsen en Jacobus van Looy. Hij had hen aan de Amsterdamse Rijksacademie ontmoet waar hij tussen 1878 en 1885 lessen volgde. Typerend voor deze kunstenaars was wel hun streven om hun persoonlijke gevoel te verbeelden in hun kunst. Karsen voerde dit wellicht het verst door. In eenvoudige onderwerpen zoals stads- en dorpsgezichten, boerderijen of tuintjes beperkte hij de menselijke aanwezigheid tot een minimum. Zijn schilderijen waren geen momentopnames maar dromerige verbeeldingen waar tijd geen rol speelde. Hij gaf zijn schilderijen titels als *Avond*, *Lente* of *Najaar*, waardoor zijn onderwerpen het hier en u overstijgen. Zijn composities lijken ongekunsteld, zonder raffinement. Om dat effect te bereiken liet Karsen zijn schetsen soms jaren liggen voordat hij ze omwerkte tot een schilderij, ze moesten eerst een herinnering worden. De schrijver Albert Verwey schreef over Karsen: 'De werkelijkheid had hij lief, maar omgedroomd.'

Karsen schilderde een klein oeuvre van naar schatting honderd schilderijen bijeen. Na 1905 werkte hij nauwelijks nog. Dat staat in schril contrast met de algemene waardering voor het werk die er was en bleef bestaan. Zijn stijl werd erkend als modern en oorspronkelijk. Die geheel eigen manier van werken werd opgemerkt door vrienden, kunstkeners en collegakunstenaars. (tekst: Jeroen Kapelle).

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

Na het overlijden van Eduard Karsen is (een gedeelte van?) zijn archief beheerd door zijn nicht mevrouw H.G. (Jetty) Lobry van Troostenburg de Bruyn-Karsen.

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

21 maart 1995, van mevrouw H.C. Stärcke te Giessenburg en oorspronkelijk afkomstig van haar tante, mevrouw H.G. ('Jettie') Lobry van Troostenburg de Bruyn-Karsen, een nicht van Eduard Karsen. (N.B. inv.nr. 31 en 38 schenking, onbekend door wie).

Bij veilinghuis Bubb Kuyper (Haarlem) kocht het RKD op 27 november 2019 archiefmateriaal, waarschijnlijk afkomstig uit de nalatenschap van de kleindochter van de tweelingbroer van Eduard Karsen, Henri Karsen. Ter veiling ingebracht door Rein van der Wiel, die contact had met voornoemde kleindochter (zie "Een droom en een scheidgerecht", bezorging R. van der Wiel 1986).

Correspondentie van familie, vrienden en vakgenoten, de kunsthandel en kunstenaarsverenigingen; manuscripten, krantenknipsels en enkele biografische stukken en foto's.

Beschrijving van de series en archiefbestanddelen

0142.A CORRESPONDENTIE

- 0142.vb1 Ingekomen brieven van particulieren
1906-1940 (met hiaten), 1957 20 omslagen
Alfabetisch geordend
- 0142.1 Apol, Jan
1918, 1 omslag
- 0142.2 Arntzenius, Paul
1928, 1 omslag
- 0142.4 Cross, Amy
1916, 1927, z.j., 1 omslag
Zie inv.nr. 33
- 0142.5 Förster, familie Prof.
1911-1912, 1914, 1 omslag
- 0142.20 Gertenbach, Alida
1914-1916, 1 omslag
- 0142.39 Grooskopf, J.F.W.
1915, 1 omslag
- 0142.8 Gutteling, Alex en Mientje
1906, 1919-1920, 1928, 1932, 1934-1935, z.j., 1 omslag
Bevat gedrukte pagina met gedicht 'Rembrandt-hoon' uit 1906
- 0142.9 Joubert, W.S (?) en Hettie
1912, 1914-1918, 1 omslag
- 0142.10 Lobry van Troostenburg de Bruyn-Karsen, H.G. en andere
familieleden
1883, 1929-1930, 1937, 1940, 1 omslag
H.G. Lobry van trossenburg de Bruyn-Karsen is Jettie, de nicht van
Eduard Karsen. Bevat afschrift van een brief van grootvader
Karsen aan zijn zoon Kars en diens bruid
- 0142.3 Samson Bouret, M. en F.F.
1916, 1921, 1926, 1 omslag
- 0142.11 Verster, Floris en Jenny
1916, 1920-1921, 1937, 1 omslag
Bevat uitnodiging van Kunsthandel Huinck & Scherjon te
Amsterdam voor de Verster-tentoonstelling in 1937
- 0142.12 Verwey, Albert
1911, 1913, 1915-1916, 1919-1920, 1922-1923, 1927-1928,
1930-1931, 1933-1935, z.j., 1 omslag
- 0142.13 Verwey, Familie
1955, 1 omslag
Gericht aan 'de jeugd van hun ouden majoor'
- 0142.14 Verwey, Floris
1929, 1 omslag
- 0142.15 Verwey, Gerlof
1930, 1 omslag
- 0142.16 Verwey, Kitty

- 0142.17 z.j., 1 omslag
Verwey, Liesbet
1916, 1920, 1924, 1928, 1931-1932, 1935, z.j., 1 omslag
- 0142.18 Verwey, Mea
1919-1920, 1928, z.j., 1 omslag
- 0142.19 Wezel, Andries en Adèle van
1914, 1921, 1 omslag
- 0142.vb2 Ingekomen brieven van Willem Witsen
1917-1918, z.j. 2 stukken
De brieven van Willem Witsen zijn gedigitaliseerd in het kader van het
Metamorfoze-project Willem Witsen en alleen als scan raadpleegbaar
In fotokopie
- 0142.6 3 okt 1917
3 okt 1917, 1 omslag
De brieven van Willem Witsen zijn gedigitaliseerd in het kader van
het Metamorfoze-project Willem Witsen en alleen als scan
raadpleegbaar
- 0142.6.1 Recto
In het kader van het Metamorfoze-project Willem
Witsen (2006) gedigitaliseerd onder bestandsnaam
WITS01:RKD-ARC-derk-xxx-1
- 0142.6.2 Recto, rechterpagina
In het kader van het Metamorfoze-project Willem
Witsen (2006) gedigitaliseerd onder bestandsnaam
WITS01:RKD-ARC-derk-xxx-1
- 0142.6.3 Verso
In het kader van het Metamorfoze-project Willem
Witsen (2006) gedigitaliseerd onder bestandsnaam
WITS01:RKD-ARC-derk-xxx-1
- 0142.7 11 dec 1918, 2 vellen
De brieven van Willem Witsen zijn gedigitaliseerd in het kader van
het Metamorfoze-project Willem Witsen en alleen als scan
raadpleegbaar
- 0142.7.1 Recto, vel 1
In het kader van het Metamorfoze-project Willem
Witsen (2006) gedigitaliseerd onder bestandsnaam
WITS01:RKD-ARC-kars-xxx-2a
- 0142.7.2 Recto vel 1, rechterpagina
In het kader van het Metamorfoze-project Willem
Witsen (2006) gedigitaliseerd onder bestandsnaam
WITS01:RKD-ARC-kars-xxx-2a
- 0142.7.3 Verso, vel 1
In het kader van het Metamorfoze-project Willem
Witsen (2006) gedigitaliseerd onder bestandsnaam
WITS01:RKD-ARC-kars-xxx-2a
- 0142.7.5 Recto, vel 2, rechterpagina
In het kader van het Metamorfoze-project Willem
Witsen (2006) gedigitaliseerd onder bestandsnaam
WITS01:RKD-ARC-kars-xxx-2b
- 0142.7.4 Recto, vel 2
In het kader van het Metamorfoze-project Willem
Witsen (2006) gedigitaliseerd onder bestandsnaam
WITS01:RKD-ARC-kars-xxx-2b
- 0142.7.6 Verso, vel 2

In het kader van het Metamorfoze-project Willem Witsen (2006) gedigitaliseerd onder bestandsnaam WITS01:RKD-ARC-kars-xxx-2b

- 0142.vb3 Ingekomen brieven van diverse particuliere afzenders
1897, 1905, 1911-1923, 1926-1930, 1932, 1934-1936, 1938, 1940-1941, 1959 5 omslagen
Chronologisch geordend
- 0142.21 Diverse afzenders
1897, 1905, 1922, 1 omslag
- 0142.22 A - J
1911-1941 met hiaten, 1 omslag
- 0142.23 K - O
1911-1941 met hiaten, 1 omslag
- 0142.24 P - U
1911-1941 met hiaten, 1 omslag
- 0142.25 V - Z
1911-1941 met hiaten, 1 omslag
- 0142.vb4 Ingekomen brieven van kunstenaarsverenigingen en overige instellingen
1903, 1905-1907, 1911-1912, 1914, 1927-1928, z.j. 5 omslagen
Chronologisch geordend
- 0142.29 Ministerie van Binnenlandse Zaken, Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen en het Rijksmuseum betreffende schenkingen van werken van Kasparus (Kasper) Karsen en P.F. Greive
1903, 1906, 1932, 1935, 1 omslag
- 0142.28 Arti Et Amicitiae, Amsterdam
1905, 1907, 1912, 1914, z.j., 1 omslag
- 0142.27 Amstelodanum
1911, 1 omslag
- 0142.30 Pulchri Studio, Den Haag
1927-1928, 1 omslag
- 0142.26 Amersfoortse Kunstkring
1928, 1 omslag

- 0142.31** 0142.B PERSOONLIJK LEVEN
Diverse biografische stukken betreffende Kasper Karsen en Eduard Karsen
1835, 1860, 1891, 1905, z.j. 1 omslag
Bevat fotokopieën van een certificaat van de Nationale Militie van de provincie Noord Holland en een geboorte akte; bevat tevens een fotokopie van een brief van Eduard Karsen aan Alphons Diepenbrock uit 1891
- 0142.32** Biografische foto's
z.j. 1 omslag
Veelal contemporaine afdrukken

-
- 0142.33** 0142.C MANUSCRIPTEN EN TENTOONSTELLINGSCATALOGI
Manuscripten en typoscripten van gedichten, verhalen en
herinneringen
1907, 1924, 1926-1927, z.j. 1 omslag
Veelal met opschrift 'ter gedachtenis', onder andere aan Mr.Dr. Paul L. Mulder,
Jenny en Floris Verster, de kinderen van Albert Verwey en de hond Castor. Bevat
portretfoto van Amy Cross, zie inv.nr. 4.
- 0142.34** Tentoonstellingscatalogi van werken van Eduard Karsen bij Huinck,
te Utrecht (1917), Huinck & Scherjon te Amsterdam (1934 en
1939/1940) en Pieter A. Scheen te Den Haag (1957), alsmede
publicatie 'Witsen en zijn vriendenkring' (1947).
1917, 1934, 1939-1940, 1957 4 katernen, 1 deel

0142.D ARCHIEFDEEL GEVORMD NA HET OVERLIJDEN

Chronologisch geordend

- 0142.37** Brieven van diverse afzenders, gericht aan 'Jettie' (mevrouw H.G. Lobry van Troostenburg de Bruyn-Karsen)
1891, 1940-1941, 1962 1 omslag
bevat een condoleancebrief van Lizzy Ansingh
- 0142.36** Plakboek van H.G. (Jettie) Lobry van Troostenburg de Bruyn-Karsen met krantenknipsels over onder andere tentoonstellingen van Eduard Karsen en berichten over zijn overlijden
1931, 1939-1941, 1949, 1959, 1987 1 katern
Bevat diverse losse krantenknipsels, waaronder een later toegevoegd knipsel uit de Volkskrant met recensie door Kees Fens van 'Eduard Karsen, Een droom en een scheidsgerecht - Een relaas' bezorgd en ingeleid door R. van der Wiel, 1987
- 0142.35** Aantekeningen en concept brieven over het leven van Karsen en inventarislijsten van werken en bezittingen
1943-1945, z.j. 1 omslag
Bevat enkele losse aantekeningen van Karsen en bevat tevens concepten gericht aan A.M. Hammacher, ondertekend door HLvTB-Karsen
- 0142.38** Uitgaande brieven (in fotokopie) van Henri de Ruiters aan mej. J.E. Bokhoven over Eduard Karsen
1976, z.j. 1 omslag